

چابهار، پلی برای توسعه مبادلات تجاری با جهان

«عبدالرحیم کردی» از سال ۱۳۹۵ سکان مدیریت سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار به دست گرفت. وی چشم انداز خوبی را برای آینده چابهار ترسیم کرده و معتقد است به دلیل فعالیت‌هایی که دولت دوازدهم در زمینه یکپارچه کردن منطقه آزاد با شهر چابهار و گسترش وسعت این محدوده کرده است، این منطقه به چهار راه بین‌المللی تبدیل شده به طوری که با تامین نیازهای کشورهای همجوار می‌تواند تجارت و سرمایه‌گذاری‌های بزرگی را جذب کند.

به غیر از تجارت داخلی و بین‌المللی که در این محدوده اتفاق خواهد افتاد به لحاظ رشد صنایع دستی از جمله «سوزن دوزی» و تاسیس تعاونی، امید می‌رود که این منطقه بتواند اقتصاد بهتری را پیش رو داشته باشد و توانمندی‌های ساکنان هر روز بیشتر از گذشته شود.

در گفت و گوی تفضیلی با کردی، برخی فعالیت‌ها در منطقه آزاد چابهار برای آمادگی زیرساخت‌ها جهت جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و بین‌المللی را می‌خوانید.

ایرنا: طرح توسعه منطقه آزاد چابهار چه مزیت‌هایی به همراه داشته است؟

کردی: طرح توسعه محدوده منطقه آزاد چابهار پرونده‌ای با قدمت ۱۵ سال که به دلیل یکسان نبودن مقررات با بنادر شهید بهشتی و شهید کلانتری مورد توجه بود. توسعه زیرساخت‌ها و تکمیل شدن ظرفیت‌ها موجب شد تا بندر شهید بهشتی به عنوان یک ظرفیت مناسب در دولت دوازدهم و طی دو سال گذشته مورد بهره‌برداری قرار بگیرد.

اتصال ریلی چابهار به شبکه سراسری کشور موقعیت‌های بسیاری را در اقتصاد بین‌الملل از طریق ایران به وجود آورده و انتقال گاز از ایران‌شهر به چابهار، فضای سرمایه‌گذاری را برای بخش‌های مختلف به ویژه حوزه صنایع بالادستی پتروشیمی جذاب کرده است.

ارتباط منطقه آزاد چابهار به بنادر شهید بهشتی و شهید کلانتری به دلیل تفاوت مقررات بین این دو ظرفیت مهم اقتصادی، جدایی ایجاد کرده بود و باعث سردرگمی سرمایه‌گذاران و نبود تفاوت بین صادرات از این بنادر و بندرعباس می‌شد که در بعضی از موارد حتی بندرعباس به دلیل ترافیک و تعداد خطوط کشتیرانی که از آن مسیر تردد می‌کردند و امکان کاهش زمان توقف در این بندر مورد توجه بیشتری قرار می‌گرفت. در حالی که بندر شهید کلانتری با ظرفیت‌های زیرساختی لازم توسعه‌ای چابهار را برای سرمایه‌گذاری‌های بزرگ جذاب می‌کرد.

درسال‌های اخیر در تعامل دولت بین وزارتخانه‌های مختلف ذینفع صورت گرفت طرح توسعه منطقه آزاد چابهار در بهمن ماه سال گذشته تصویب شد و محدوده منطقه آزاد چابهار از ۱۴ هزار به ۸۲ هزار هکتار افزایش پیدا کرد. این طرح موجب شد تفاهم‌نامه‌هایی با سرمایه‌گذاران خارجی به ویژه در حوزه توسعه بندر چابهار با هند، توسعه پتروشیمی و صنایع فرودگاهی با چین و فعالیت‌هایی برای همکاری با ژاپن و برخی از کشورهای اروپایی امضا شود.

نکته مهم در طرح توسعه منطقه آزاد چابهار نقطه صفر مرزی ریمدان به عنوان تنها بازارچه رسمی موجود در آن منطقه است و اساس رویکرد و نگاه تعاملی و ارتباط با پروژه مهم کریدور اقتصادی پاکستان با چین موسوم به سیپک است که این پروژه از ایالت کاشغر در غرب چین به گوادر پاکستان ارتباط پیدا می‌کند و محوری با سرمایه‌گذاری ۴۶ میلیارد دلاری است.

اعتقاد ما در منطقه و در سطح بین الملل همکاری با گوادر در فضایی هم افزا با تعاملات نزدیک به توسعه فعالیت های یکدیگر است و بر همین اساس در نقطه صفر مرزی ریمدان به مساحت پنج هزار هکتار محدوده ای پیش بینی کردیم تا بتوانیم فضایی برای تعاملات لجستیکی، تامین انرژی و صنایعی که در وضعیت رقابتی منطقه هستند فراهم کنیم. آنچه که امروز ما بر اساس این قانون و طرح جدید و محدوده منطقه آزاد دنبال می کنیم یک بستر اقتصادی برای حضور همه افراد منتفع در ارتباط با چابهار است.

بخش عمده ای از کشورهای به اصطلاح محصور در خشکی برای تعاملات با دنیا نیاز به یک اتصال مناسب و امن به آب های آزاد دارند و چابهار به عنوان تنها بندر اقیانوسیه ایران و منطقه به دلیل اتصالاتی که دارد می تواند این امکان را برای کشورها فراهم کند. جایگزینی کریدورها و مسیرهای ارتباطی با توجه به اینکه هزینه های حمل و نقل در قیمت تمام شده کالای امروز معنادار شده در فضای رقابتی همه صاحبان کالا و کشورها به فکر تعریف مسیرهای جدید وادار کرده و روسیه در تلاش برای بهره برداری از مسیر آستراخان، انزلی و چابهار و ناوشیوا است و بر همین اساس تفاهم نامه هایی امضا کرده ایم تا این کریدور جایگزین مسیر فعلی کانال سوئز شود و زمان حدود ۳۸ روز را در مسیر جدید به ۱۴ تا ۱۶ روز تقلیل یابد. چابهار این ظرفیت را به صورت بین المللی پیدا کرده تا کشورهای مختلف برای ارتباط با سه بازار بزرگ یعنی آسیای میانه، شرق اروپا و روسیه و رابطه دو بازار مهم آفریقا و شرق آسیا بهره ببرند.

چابهار به عنوان یکی از چهار شهر لجستیکی ایران در کنار بندر عباس، بندر امام و تهران این امکان را فراهم کرده تا صاحبان کالا بتوانند در یک نقطه وسیله حمل و نقلی خود را انتخاب کنند زیرا حمل و نقل ترکیبی موضوع بسیار مهم و جدی در ادبیات لجستیک جهان محسوب می شود و این شهر به دلیل اینکه روش های حمل و نقلی جاده ای، ریلی، هوایی و دریایی را در اختیار صاحبان سرمایه قرار می دهد مورد توجه قرار گرفته است. همه این بسترها حاصل برنامه ریزی درست و اهتمام به تکمیل زیرساخت ها در دولت دوازدهم انجام شده و امروز شاهد فراهم شدن همه امکانات در یک بستر مناسب در ظرفیتی قانونی یکسان هستیم و این طرح فصل جدیدی در توسعه فعالیت های اقتصادی برای شرق و همه کشورهای است که بهترین امکان برای اتصال آنها با دنیا از طریق این منطقه است خواهد بود.

ایرنا: توافقنامه با هند تا چه میزان اجرایی شده است؟

کردی: یکی از امکانات فراهم شده در این دولت که در تقویت ظرفیت های بین المللی چابهار موثر بود رفع نیاز کشور افغانستان برای اتصال به آب های آزاد، سیاست های دولت هند برای بازسازی کشور افغانستان، تدابیر ویژه در وزارت امور خارجه و... بود که منجر به توافقنامه چابهار بین سه کشور ایران، افغانستان و هند شد که بر اساس آن سرمایه گذاری کشور هند در توسعه زیرساخت های بندر چابهار قراردادی به ارزش ۸۵ میلیون دلار برای تجهیز و بهره برداری از فاز نخست بندر شهید بهشتی انجام می شود. این قرارداد برای دوره زمانی مشخصی صرفا برای تجهیز فاز یک و بهره برداری برای دوره محدودی در اختیار هند قرار می گرفت و بعد از آن واگذاری این تجهیزات، کنترل و اختیارگیری سازمان بنادر دریانوردی ایران در دستور کار قرار داشت اما تا امروز علی رغم گذشت زمان طولانی از این قرارداد، امکانات تخلیه و بارگیری در این بندر و حضور مدیر و شرکتهای که خدمات تخلیه و بارگیری را ارائه می کند انجام شده اما اقدام عملی برای تکمیل تجهیزات صورت نگرفته است. اگرچه شرکت هندی در سال گذشته در بندر مستقر شده و با بخشی از تجهیزاتی که متعلق به بندر است اقداماتی را آغاز کرده اما آنچه که مسلم است و مورد انتظار هم بوده باید این شرکت تجهیزاتی را که در توافقنامه قید شده بود و به ارائه آن تعهد داشته تا در این مدت مستقر می کرد اما این اتفاق رخ نداده است.

همچنین ایران برای شهرک پتروشیمی با فدراسیون نفت و گاز چین به تفاهم رسیده و در فاینانس شهر فرودگاهی با یک شرکت دیگر چینی قرارداد امضا کرده ایم و در حوزه شیلات نیز توافقاتی را با شرکت های فرانسوی و ژاپنی داشتیم با این رویکرد چابهار یک ظرفیت بین المللی است که برای همه کسانی که منافع خود را از طریق این محدوده در کشورهای منطقه دنبال می کنند این امکان به

لحاظ مقررات ضوابط فراهم کرده تا بتوانیم توسعه مناسبات اقتصادی را در دستور کار داشته باشیم.

ایرنا: خدمات اجتماعی ارائه شده در سال‌های اخیر در چه سطحی است؟

کردی: همه سازمان‌های توسعه‌ای در جهان مسئولیت اجتماعی را به عنوان یکی از ماموریت‌های اصلی خود مورد توجه قرار می‌دهند و در ایران نیز تجربه‌های پراکنده‌ای در این حوزه وجود دارد. یکی از بهترین ابزارها برای پایدار کردن توسعه با حضور صنایع در مناطق، توجه به مسائل اجتماعی است و به دلیل اهمیت این موضوع در چابهار با کمک دانشگاه تهران مطالعاتی در جغرافیای بسیار ارزشمند سواحل مکران انجام دادیم که حاصل این مطالعات یک نظام نامه مسئولیت اجتماعی با سه محور اصلی آموزش، بهداشت و توانمندسازی است.

با بررسی انتظارات مردمی و شاخص‌های سرانه‌های ملی متوجه شدیم نمودارهای آموزش در چابهار به ویژه در بخش دشتیاری از کل کشور در پایین‌ترین سطح بود و بر همین اساس طرحی را با کمک سازمان نوسازی و مدارس آغاز کردیم و در یک سال گذشته بیش از صد کلاس را با کمک خیرین و به صورت مشارکتی به سرانجام رساندیم. در خصوص کیفیت آموزش نیز برای پرورش نیروی متخصص برای صنایع و توسعه‌ای که در آینده اتفاق خواهد افتاد دبیرستان شبانه روزی با رویکرد جذب دانش‌آموزان نخبه و با استعداد روستاها با تمرکز بر شهرهای کنارک، نیک شهر، قصرقند، سرباز و چابهار آغاز کردیم که ظرفیت قابل توجهی را ایجاد کرده است و همینطور برنامه مفصلی را برای آموزش معلمان و بازآموزی ضمن خدمت با کمک آموزش و پرورش برگزار کردیم دوره‌های آموزشی مفصلی که در تابستان برای معلمان آماده شده بازتاب خوبی در کیفیت آموزشی داشته است که مصمم به ادامه این برنامه‌ها هستیم و همینطور تکمیل آموزش‌های مهارتی و فنی حرفه‌ای در دستور کار است تا با کمک سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای یک برنامه مدون را برای تربیت نیروهای مهارتی دنبال کنیم.

تعیین بودجه در زمینه بهداشت، هزینه کردن نیست بلکه یک سرمایه‌گذاری برای تربیت و سالم سازی جامعه محسوب می‌شود تا بتوانیم افراد سالمی را برای قرارگیری در فرآیند توسعه زیرساخت‌ها برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی آماده کنیم. افرادی که در چابهار سرمایه‌گذاری می‌کنند به امکانات و زیرساخت‌های بهداشتی مناسب نیاز دارند و در همین راستا برای کمک و خدمت به مردم و ارتقای سرانه‌های بهداشتی در حوزه درمان، تجهیزات و ایجاد مراکز جامع سلامت را در دستور کار قرار دادیم.

در حوزه توانمندسازی نیز سوزن دوزی و صنایع دستی استان سیستان و بلوچستان را حمایت کردیم و این صنعت و اصالت تاریخی را وارد چرخه کسب و کار شده تا مردم بتوانند از این محل درآمدهایی داشته باشند. ایجاد تعاونی‌های سوزن دوزی توسط زنان منطقه، حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی و ایجاد فروشگاه‌هایی که در گذشته کمتر مورد توجه بودند در سطح ملی و بین‌المللی از توفیقاتی بود که این هنر به عنوان یک صنعت اصیل ایرانی از بلوچستان مطرح شده و به اندازه‌ای ارزشمند است که می‌تواند در آینده به عنوان یک افتخار در توسعه فرهنگی و اجتماعی منطقه نقش موثر را داشته باشد.